



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ
ТА СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК



МАТЕРІАЛИ

**IV Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції**

**«Застосування інноваційних технологій та методів навчання
при викладанні
фундаментальних та суспільно-гуманітарних освітніх компонентів
у закладах вищої освіти»**

18 БЕРЕЗНЯ 2026 РОКУ

м. Харків - 2026

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА ТА НАЦІОНАЛЬНОГО ЕТИКЕТУ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ ЗВО

Берестова А.А., Лисенко Н.О., Дубина Н.М.

Національного фармацевтичного університету, м. Харків, Україна

balla19682802@gmail.com, natalilisenko1977@gmail.com

Івано-Франківського національного медичного університету,

м. Івано-Франківськ, Україна

nata.dubina.74@gmail.com

Вступ. Сучасні соціокультурні трансформації зумовлюють необхідність повного перегляду традиційних світоглядних парадигм та ціннісних орієнтирів суспільства. Глобальні суспільно-державні зрушення диктують пошук нових векторів самоідентифікації молоді в контексті взаємодії класичної та модерної культур, що покладає особливу місію на педагогічну спільноту.

З огляду на те, що «одним із найважливіших інструментів захисту національних інтересів в інформаційній сфері є політика формування проукраїнського національно-культурного простору»[2], це питання набуває пріоритетного значення для вітчизняної освітньої та наукової галузей.

Окрему увагу варто приділити феномену спілкування, яке пройшло тривалий шлях від базової форми життєдіяльності до об'єкта глибокого наукового аналізу. Зокрема, у професійній підготовці медиків та фармацевтів критично важливим є формування мовленнєвої культури та етичних засад. Окрім того, процеси глобалізації та взаємозалежність держав сприяють утвердженню універсальних моральних категорій, як-от честь, обов'язок та гуманізм[1].

В освітній процес Національного фармацевтичного університету інтегровано навчальну дисципліну «Українознавство та національний етикет», що має комплексний характер. Цей курс поєднує в собі лінгвістичний, історичний та культурологічний аспекти, забезпечуючи іноземним студентам глибоке розуміння особливостей української ментальності та сучасних суспільних процесів. Ключовий вектор викладання спрямований на розвиток національної самосвідомості через осмислення історичної спадщини, мовних традицій та звичаїв українського етносу.

Програма охоплює вивчення етичних стандартів, джерелознавчої бази, державної та народної символіки. Навчальна методологія ґрунтується на засадах системності, гармонійно поєднуючи аудиторні практичні заняття із самостійною пізнавальною діяльністю. Пріоритетними є діяльнісно-комунікативна стратегія та впровадження інноваційних педагогічних технологій, що дозволяють акцентувати увагу на країнознавчих нюансах: від правил повсякденного етикету до аналізу сучасних реалій.



Окреме місце посідає вивчення національного етикету, що сприяє ефективній соціокультурній адаптації іноземних громадян, засвоєнню ними мовленнєвих норм та правил поведінки в академічному та майбутньому професійному середовищі. Це створює підґрунтя для продуктивної міжкультурної взаємодії та опанування ділового протоколу, необхідного для фахового становлення..

Ефективному опануванню курсу «Українознавство та національний етикет» сприяє пререквізита підготовка в межах таких освітніх дисциплін «Українська мова як іноземна», «Українська мова за професійним спрямуванням», «Історія світової та української культури», «Філософія, етика та естетика». Завдяки такому міжпредметному зв'язку студенти усвідомлюють фундаментальну роль українознавчих студій у професійному дискурсі та набувають навичок роботи з першоджерелами.

Предметом вивчення освітнього компонента є раціональна інтерпретація моралі, аналіз її генезису, фундаментальних властивостей та ролі у процесі антропосоціогенезу. Пріоритетною метою вивчення дисципліни є розвиток у системі підготовки іноземних студентів таких ключових компетентностей:

1. Соціокультурна самоідентифікація: здатність до особистісної реалізації через занурення в культурний простір України, зокрема через осягнення концепту родинних цінностей як духовного фундаменту існування нації [4].
2. Гносеологічно-країнознавча компетенція: Формування особистості через самопізнання, саморозвиток, самореалізацію в контексті українознавчої парадигми, що включає глибоке розуміння національних традицій, етикету та сучасного стану суспільства.
3. Лінгвокультурологічна підготовка: вдосконалення навичок володіння українською мовою та вивчення етнографічних особливостей як базової умови дотримання принципу природовідповідності у спілкуванні.
4. Трансгенераційна наступність: сприяння збереженню та передачі культурної спадщини, що забезпечує духовний зв'язок між різними поколіннями в межах країнознавчого дискурсу.
5. Міжкультурна толерантність та комунікативна гнучкість: формування здатності до інтерпретації етнічних норм і цінностей. Оволодіння мовленнєвим етикетом та знаннями про історико-культурний контекст є запорукою конструктивного діалогу, що дозволяє уникати конфліктних ситуацій та виявляти повагу до позиції опонента [3].
6. Етико-аксіологічне мислення: розвиток здатності до моральної рефлексії та прийняття зважених, етично обґрунтованих рішень у професійній діяльності та складних життєвих обставинах.
7. Професійна саморефлексія: виховання прагнення до постійного

самовдосконалення, що дозволить майбутнім фармацевтам та медичним представникам дотримуватися деонтологічних принципів і підтримувати високий рівень фахової майстерності.

Методична робота курсу базується на принципах системно-діяльнісного підходу, де теоретична підготовка тісно інтегрована з комунікативним практичним моделюванням заняття. За сучасних реалій навчальний процес реалізується активним використанням дистанційної платформи Moodle. Це дозволяє структурувати освітній контент, забезпечуючи здобувачам цілодобовий доступ до інтерактивних занять, джерельної бази та мультимедійних ресурсів..

Завдяки інструментарію *Moodle* ефективно впроваджується:

технологія «перевернутого класу»: здобувачі самостійно опрацьовують теоретичний матеріал та виконують тестові завдання на платформі, що дозволяє вивільнити аудиторний час для дискусій, аналізу ментальних рис українського суспільства;

лінгвокраїнознавчий коментар, інтегрований у кожне практичне заняття. Такий підхід сприяє не лише вивченню мови, а й допомагає зрозуміти глибинні конотації українських традицій, забезпечуючи формування міжнаціональної толерантності та високого рівня адаптивності майбутніх фахівців медичної і фармацевтичної галузей в україноцентричному середовищі;

рольові ігри слугують відпрацюванню навичок національного етикету та проєктною діяльністю, результати якої презентуються та обговорюються у навчальному середовищі.

Методологічне підґрунтя викладання базується на фундаментальних засадах наукового українознавства з широким залученням інноваційних освітніх технологій. Використання новітніх прийомів та методів роботи відповідає стратегічним цілям Концепції розвитку вищої освіти, забезпечуючи динамічність та результативність навчання в контексті сучасних академічних стандартів.

Загалом, формування мовленнєвої та етичної компетентності є фундаментом підготовки майбутніх фахівців фармацевтичної та медичної галузей. Викладання освітнього компонента «Українознавство та національний етикет» має відбуватися на науковій українознавчій методологічній основі із застосуванням інноваційних освітніх технологій та нових прийомів і методів роботи, які передбачаються у розрізі реалізації Концепції вищої школи. Компетентнісний потенціал українознавства як окремої галузі знань, так і напрямного вектора сучасного освітнього дискурсу в умовах сучасних викликів і загроз сприятиме визначенню національної ідентичності українців, виробленню у здобувачів національно-державницького світогляду та виховання національного етикету.

Оволодіння нормами національного етикету та розуміння соціокультурного



контексту мінімізує ризики конфліктів у міжкультурній комунікації та підвищує професійну відповідальність фармацевтичних та медичних представників.

Список літератури:

1. Костюк Г. С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості – К., 1989. 298 с.
2. Матвієнків С.М., Шмаленко Ю.І., Кольцов В.М. Національний інформаційний простір України: проблеми та перспективи розвитку. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/9effa974-9a73-4b97-a671-5706d8c93bdb/content>
3. Чистіліна Т. О. Етика та естетика : навч. пос. К. : «Центр учбової літератури», 2021. 304 с.
4. Сміт Е. Д. Національна ідентичність / Е.Д. Сміт. – К. : Основи, 1994. 224 с.

ПЕРЕВАГИ ТА РИЗИКИ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНИ

Богданова Н.

Бахмутський навчально-науковий професійно-педагогічний інститут

Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна

м. Слов'янськ Донецької обл. Україна

bogdanovang@ukr.net

Стрімка цифровізація суспільства, пандемія COVID-19 та запровадження воєнного стану в Україні зумовили суттєву трансформацію освітнього процесу у закладах вищої освіти (ЗВО). Онлайн-навчання з вимушеного тимчасового заходу перетворилося на повноцінний формат організації освітнього процесу, що інтегрується у систему змішаного та дистанційного навчання.

В умовах нестабільності безпекової ситуації та міграційних процесів онлайн-формат забезпечив безперервність освітнього процесу, доступ до навчання для внутрішньо переміщених осіб і студентів, які перебувають за кордоном. Водночас масове впровадження дистанційних технологій виявило низку системних проблем: нерівний доступ до технічних ресурсів, недостатній рівень цифрової компетентності учасників освітнього процесу, труднощі забезпечення академічної доброчесності та контролю якості знань.

У цьому контексті актуальним є комплексний аналіз переваг та ризиків онлайн-навчання у ЗВО України з метою визначення напрямів його подальшого вдосконалення.

Метою дослідження є визначення основних переваг та ризиків онлайн-навчання